

**OCENA STANU SANITARNEGO
MIASTA CHORZÓW
ZA ROK 2020**

Spis treści

<i>1. Epidemiologia</i>	<i>str. 4</i>
<i>2. Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku</i>	<i>str. 12</i>
<i>3. Higiena komunalna i środowiska</i>	<i>str. 16</i>
<i>4. Higiena Pracy</i>	<i>str. 28</i>
<i>5. Higiena dzieci i młodzieży</i>	<i>str. 35</i>
<i>6. Zapobiegawczy nadzór sanitarny</i>	<i>str. 36</i>
<i>7. Oświata Zdrowotna</i>	<i>str. 42</i>

Stan sanitarny miasta Chorzów za rok 2020

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na Płaskowyżu Bytomsko – Katowickim będącym częścią Wyżyny Śląskiej, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Miasto leży nad rzeką Rawą, sąsiaduje z Katowicami, Rudą Śląską, Bytomiem, Piekarami Śląskimi, Siemianowicami i Świętochłowicami.

Dzielnicami Chorzowa są:

- Centrum,
- Chorzów II,
- Chorzów Stary,
- Chorzów Batory.

Miasto Chorzów zajmuje powierzchnię 33,50 km².

W roku 2020 zamieszkiwało je 107 443 osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór sanitarny na obszarze o powierzchni: - **46,81** km²

Nadzorem sanitarnym objęte są miasta: Chorzów i Świętochłowice.

PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność w liczbie **156 806 osób**, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – **27 092 osoby**.

2. Sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W związku z ogłoszeniem 20 marca 2020r. stanu epidemii, wywołanego wirusem SARS CoV-2 priorytetem dla Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie stało się prowadzenie działań w zakresie zapobiegania, zwalczania oraz minimalizowania skutków COVID-19. Pandemia spowodowała konieczność reorganizacji pracy w poszczególnych komórkach organizacyjnych. Pracownicy podejmowali wielopłaszczyznowe działania przeciwepidemiczne. Do realizacji nowych zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego zaangażowani zostali niemal wszyscy pracownicy tutejszej Stacji.

Prowadzone były głównie działania związane z przeprowadzaniem wywiadów epidemiologicznych i kierowaniem osób na izolację i kwarantannę. Efektem powyższych działań było wydanie przez PPIS w Chorzowie **3329** decyzji administracyjnych nakazujących poddanie się obowiązkowej izolacji i kwarantannie.

Ponadto obowiązkiem kwarantanny obejmowano osoby powracające z zagranicy wraz z osobami współzamieszkującymi, nad którymi sprawowany był nadzór epidemiologiczny.

Kontrolę realizacji obowiązkowej kwarantanny/izolacji w warunkach domowych sprawowały organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Policja oraz inne uprawnione służby. W związku z tym prowadzone były postępowania administracyjne, dotyczące osób, które nie przestrzegały nakazów oraz zakazów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie nałożył **51** administracyjnych kar pieniężnych na kwotę **258 500,00 zł**.

W analizowanym okresie na terenie Chorzowa rejestrowano ogniska epidemiczne wywołane koronawirusem SARS-CoV-2, ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru nad ogniskami w podmiotach leczniczych, DPS-ach i ZOL-ach.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie we współpracy z Prezydentem Miasta Chorzów zorganizował funkcjonowanie mobilnego punktu wymazowego, który w okresie od 7 kwietnia do 1 września 2020r. przeprowadził **2063** wymazy mieszkańców Chorzowa podejrzanych o zakażenie.

Zgodnie ze „Strategią walki z pandemią COVID-19” i zasadami zlecenia badań w kierunku SARS-CoV-2 dot. pacjentów niesamodzielnych oraz pacjentów DPS, ZOL od 01.10.2020r. na podstawie skierowania zlecono **407** wymazów wśród pacjentów oraz **204** wymazy wśród personelu tych placówek.

Ponadto pracownicy prowadzili działania informacyjne w związku z zapytaniami mieszkańców, wątpliwościami i problemami związanymi z epidemią.

W ramach działań przeciwepidemicznych wzmożono współpracę z instytucjami, placówkami medycznymi oraz pracodawcami.

Ogrom pracy potęgowało również sprawowanie nadzoru nad Szpitalem Specjalistycznym w Chorzowie, do którego kierowani byli pacjenci zakażeni Covid-19 z całego województwa śląskiego.

Prowadzenie nadzoru epidemiologicznego związane było z koniecznością sporządzania licznych sprawozdań, raportów oraz opracowań. Zapewniło to min. dostęp mieszkańcom do bieżących danych na temat skali zachorowań i skutków epidemii.

Ponadto pracownicy tutejszej Stacji, pozyskane dane epidemiologiczne wprowadzali do systemu teleinformatycznego wspomagającego walkę z pandemią (EWP).

Pracownicy realizowali zgłoszenia dotyczące kwarantanny wpływające za pośrednictwem Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej-SEPIS, co zapewniało szybszą i sprawniejszą obsługę petentów.

W związku z zaistniałą sytuacją pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na bieżąco przekazywali wszystkie informacje podmiotom działalności leczniczej między innymi obowiązujące wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

W ramach działań przeciwepidemicznych kontynuowane były czynności kontrolne w zakresie przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

PPIS w Chorzowie oprócz działań związanych ze zwalczaniem epidemii, realizował również w ograniczonym zakresie pozostałe zadania wynikające z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Epidemiologia

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Na terenie miasta Chorzów w ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2020 roku przeprowadzono 3482 wywiady epidemiologiczne. W porównaniu z rokiem ubiegłym ilość przeprowadzonych wywiadów zwiększyła się o 3173.

W wyniku pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 w roku 2020 zarejestrowano 3398 przypadków zakażeń, w tym 95 zgonów.

W grupie wiekowej 31-40 odnotowano:

1 zgon,

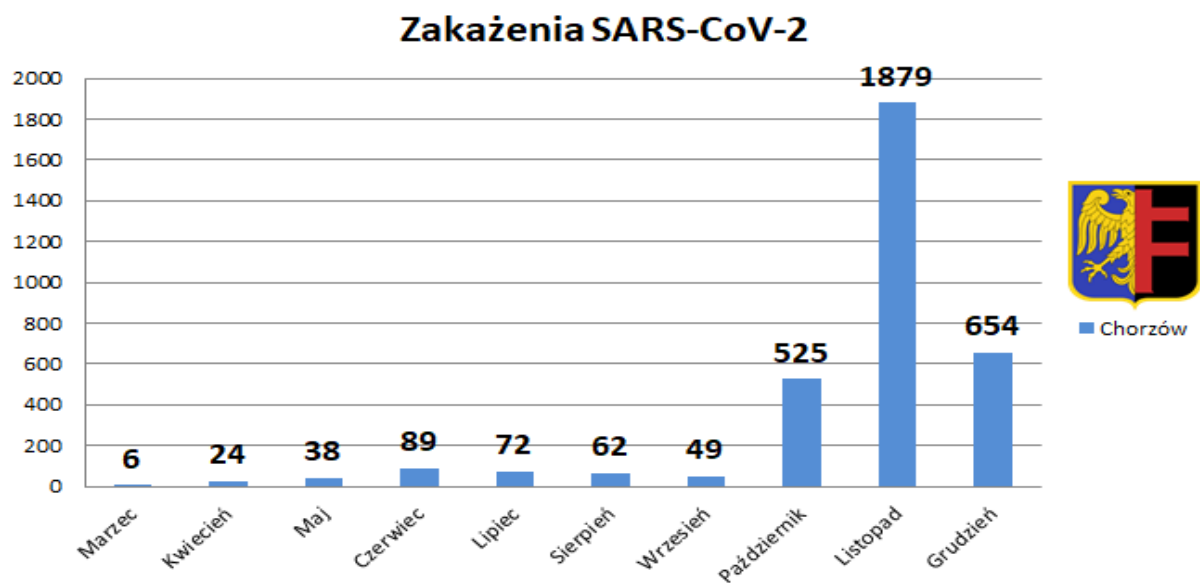
W grupie wiekowej 41-50 odnotowano:

2 zgony,

W grupie wiekowej 51-60 odnotowano:
9 zgonów,
W grupie wiekowej 61-70 odnotowano:
21 zgonów,
W grupie wiekowej 71-80 odnotowano:
35 zgonów,
W grupie wiekowej 81-90 odnotowano:
24 zgony,
W grupie wiekowej +90 odnotowano:
3 zgony (Rycina 3).

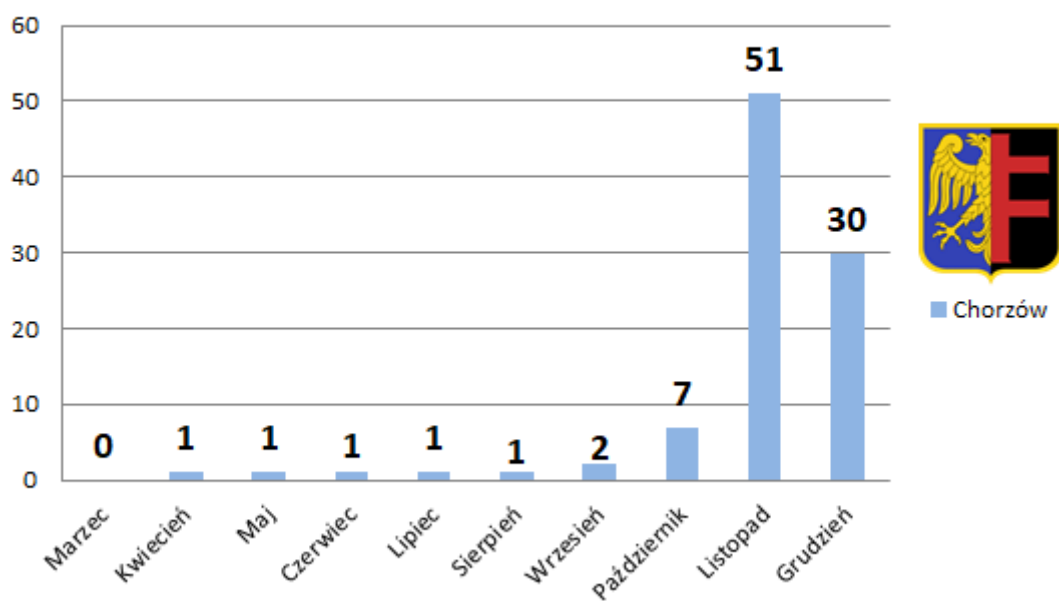
Średnia wieku osób zmarłych wyniosła 74 lat.
Najmłodsza osoba miała 38 lat, a najstarsza 108 lat.

Pierwszy przypadek COVID-19 na terenie Chorzowa zarejestrowano 18.03.2020r.

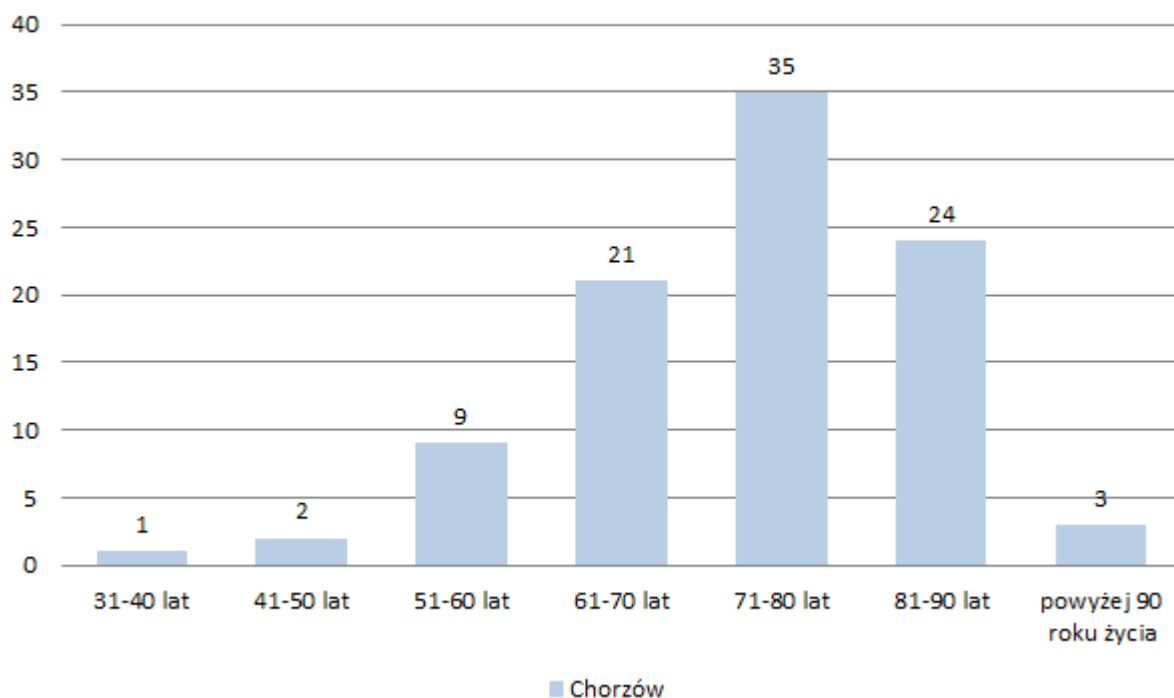
Rycina 1 Liczba zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie Chorzowa w roku 2020

ZGONY SARS-CoV-2

Rycina 2 Liczba zgonów z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie Chorzowa w roku 2020

ZGONY SARS-CoV-2 2020 rok

Rycina 3 Liczba zgonów z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie Chorzowa z podziałem na wiek w roku 2020

W 2020 roku wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 10 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką Salmonella, z kolei w roku 2019 zarejestrowano 19 przypadków (spadek o 9 przypadków) oraz 1 przypadek zakażenia pozajelitowego wywołanego również pałeczką Salmonella.

W grupie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych zarejestrowano 85 przypadków zachorowań, w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba zachorowań zmalała o 4 przypadki – dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*, zarejestrowano 65 przypadków (spadek o 4 przypadki).

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych zarejestrowano 43 przypadki zachorowań, o 114 przypadków mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zakażenia głównie wywołane były przez rotawirusy – 37 przypadków.

W analizowanym okresie zarejestrowano 12 przypadków biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 13 przypadków).

W grupie chorób wieku dziecięcego zmniejszyła się liczba zachorowań na:

- Ospę wietrzną - 327 przypadków (spadek o 100),
- Płonicę – 48 przypadków (spadek o 48),
- Świnkę – 1 przypadek (spadek o 3).

Ponadto w 2020 roku zarejestrowano 4 przypadki lambliozy (analogicznie do roku poprzedniego), 16 przypadków boreliozy (11 przypadków mniej niż w roku 2019), 9 przypadków róży (5 przypadków mniej niż w roku 2019).

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2020 zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na kiłę, co stanowi spadek zachorowań o 11 przypadków w porównaniu z rokiem 2019 oraz 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę (w roku 2019 nie rejestrowano zachorowań na rzeżączkę).

W analizowanym okresie zarejestrowano 2 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV (14 przypadków mniej niż w roku 2019); nie rejestrowano przypadków AIDS.

Zanotowano spadek liczby osób szczepionych przeciwko wściekliznie narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania - 3 przypadki w roku 2020 (7 przypadków w roku 2019).

Ponadto rejestrowano 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone i 1 przypadek zachorowania z grupy wirusowych zapaleń opon mózgowych (oba przypadki analogicznie do roku poprzedniego).

Wśród wirusowych zapaleń wątroby zarejestrowano 3 przypadki typu B – przewlekłe (20 przypadków mniej niż w roku 2019) i 1 przypadek typu C – przewlekłe i BNO (12 przypadków mniej niż w roku 2019).

W roku 2020 zarejestrowano 3 przypadki grypy potwierdzone badaniami wirusologicznymi (2 przypadki więcej niż w roku 2019) i 25459 przypadków zachorowań grypopodobnych (23370 przypadków mniej niż w roku 2019).

W roku 2020 zarejestrowano 33 zachorowania na gruźlicę (18 zachorowań mniej niż w roku 2019) i 3 zachorowania na mikobakteriozę (1 zachorowanie więcej niż w roku 2019).

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3 zgony z powodu gruźlicy.

W roku 2020 wystąpiły 2 ogniska zakażenia pokarmowego – domowe, wywołane przez rotawirusy.

W 2020 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie miasta Chorzów zarejestrowano 33 przypadki podejrzeń zatruc środkami zastępczymi.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2020 roku na terenie miasta Chorzów sprawowano nadzór nad 32 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 18 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

Skontrolowano 4 punkty szczepień, przeprowadzając 4 kontrole. Kontrole nadzorowanych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących wydaniem zaleceń, decyzji administracyjnej bądź nałożeniem mandatu karnego.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Chorzowie.

Na dzień 31.12.2020r. poradnie POZ wykazywały wśród mieszkańców Chorzowa 35 dzieci, których rodzice uchylają się od poddania szczepieniom ochronnym.

Na wniosek PPIS w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 6 postanowień o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci uchylających się od szczepień zamieszkałych na terenie Chorzowa.

3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

3.1. Stan sanitarny szpitali

W 2020 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 6 szpitalami na terenie Chorzowa:

- 2 podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami:
  - SP ZOZ Szpital Specjalistyczny przy ul. Zjednoczenia 10,
  - SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich (z 2 lokalizacjami: ul. Strzelców Bytomskich 11 i ul. Truchana 7);
- 4 podmioty lecznicze będące przedsiębiorcami:
  - NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4 (filia),
  - NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27,
  - NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
  - Chorzowskie Centrum Kardiologii przy ul. Strzelców Bytomskich 11 (filia).

W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 szpitale, przeprowadzając łącznie 8 kontroli.

W 1 szpitalu przeprowadzono kontrolę tematyczną dot. przestrzegania wymagań w zakresie COVID-19 w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

W 2020 roku nie wydano decyzji administracyjnych na ww. grupę obiektów.

W roku sprawozdawczym w szpitalach przeprowadzono łącznie 5 kontroli sprawdzających, podczas których stwierdzono, iż stopniowo realizowane są obowiązki nałożone w wydanych decyzjach, przeprowadzane są prace modernizacyjne w celu poprawy warunków leczenia pacjentów i pracy personelu.

PPIS w Chorzowie na wniosek strony wydał 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

W roku sprawozdawczym nie nałożono mandatów karnych.

Jeden z podmiotów leczniczych będących przedsiębiorcą, nie wykonał decyzji administracyjnej wydanej w 2019 r. przez Sekcję NS-HKiŚ dotyczącej zapewnienia

w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów. Na wniosek strony prolongowano wykonanie decyzji do dnia 31.01.2021 r.

W SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich sterylizacja narzędzi odbywa się w Centralnych Sterylizatorniach zlokalizowanych przy ul. Strzelców Bytomskich 11 i ul. Truchana 7. Niektóre narzędzia wymagające sterylizacji wysyłane są zgodnie z zawartą umową do zewnętrznej sterylizatorni. 5 szpitali zleca sterylizację wyłącznie jako usługę zewnętrzną. W obrębie oddziałów prowadzona jest wstępna dezynfekcja oraz mycie narzędzi medycznych wielorazowego użytku, narzędzia następnie przekazywane są w wydzielonych zamykanych pojemnikach do podmiotu zewnętrznego. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego.

W 2020 r. w szpitalach na terenie Chorzowa zgłoszono 1 ognisko zakażeń szpitalnych. Ognisko dotyczyło **zakażeń SARS-CoV-2**.

3.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

W Chorzowie zarejestrowane są 3 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, 1 zakład opiekuńczo-leczniczy oraz 1 hospicjum:

- Hospicjum Chorzowskie przy ul. Szpitalnej 24,
- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy AMICUS przy ul. Szpitalnej 25,
- MEDI-system HONORATA Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Głównej 31 (filia),
- NZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy PCK przy Placu Piastowskim 19,
- NZOZ Medical Active Care przy ul. Raclawickiej 20a (filia).

W ww. obiektach przeprowadzono łącznie **3 kontrole**, w tym 1 dot. przestrzegania wymagań w zakresie COVID-19 w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano decyzji administracyjnych.

3.3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 96 podmiotów, w skład których wchodzi 100 obiektów. Nadzorem objętych jest 14 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2020 r. przeprowadziła 15 kontroli w 13 obiektach. 5 kontroli dot. przestrzegania wymagań w zakresie COVID-19 w związku z wystąpieniem stanu epidemii

W roku sprawozdawczym nie wydano decyzji prolongujących. W związku z sytuacją epidemiologiczną COVID-19 odstępiono od kontroli sprawdzających stopień realizacji decyzji wydanych w latach poprzednich.

W 2020 r. w wyniku nieprawidłowości stwierdzonych w podmiocie leczniczym w 2019r. wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą:

- doprowadzenie do stanu zgodnego z wymogami ścian, sufitów, drzwi oraz powierzchni wyposażenia obiektów,
- zapewnienie urządzenia do mycia i dezynfekcji lub sterylizacji endoskopów i narzędzi endoskopowych w sposób technologicznie powtarzalny,
- zapewnienie pokoju z co najmniej jednym stanowiskiem wybudzeniowym dla pobytu pacjenta po badaniu wykonywanym w znieczuleniu ogólnym.

Wykonanie wydanej w roku sprawozdawczym decyzji przypada na 2021r.

Ponadto, Sekcja NS-HKiŚ, dla jednego obiektu, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie postępowania z odpadami medycznymi wydała: zalecenia doraźne dotyczące zapewnienia prawidłowego postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01.04 oraz decyzję administracyjną dotyczącą:

- zapewnienia oznakowania identyfikującego worki i pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów medycznych;
  - zapewnienia w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego: dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe,
  - zapewnienia pojemników wielorazowego użytku przeznaczonych do gromadzenia odpadów medycznych umożliwiającym otwieranie ich w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem i pojemnikiem,
  - opracowania dostosowanym do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 05.10.2017 r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U. z dnia 2017 r. 1975) instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania oraz procedury postępowania z odpadami medycznymi.
- Decyzja oraz zalecenia doraźne zostały wykonane w roku sprawozdawczym.

Nie nałożono mandatów karnych.

3.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Chorzowa zarejestrowanych jest 105 praktyk zawodowych lekarskich i 26 obiektów świadczących usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W ewidencji nie figurują praktyki pielęgniarskie.

W 2020 r. ze względu na sytuację epidemiologiczną COVID-19 nie skontrolowano obiektów w ww. grupie obiektów, w związku z powyższym nie wydano decyzji administracyjnych oraz nie nałożono mandatów karnych.

4. Akcje deratyzacyjne

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Chorzów na terenie miasta przeprowadzono 1 akcję deratyzacyjną w okresie wiosennym i 1 w okresie jesiennym. Nie przeprowadzono kontroli sanitarnych ze względu na sytuację epidemiologiczną COVID-19.

5. Interwencje

5.1. Interwencje dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono **8 interwencji** dotyczących podmiotów leczniczych:

- **1** zgłoszenie dot. zakażenia *C.difficile* w SP ZOZ ZSM ul. Strzelców Bytomskich – stwierdzono wystąpienie *C.difficile* u 3 pacjentów na oddziale rehabilitacji neurologicznej, wprowadzono reżim sanitarny, ocena stany sanitarno-porządkowego - prawidłowa.

- 1 zgłoszenie dot. braku środka do mycia rąk w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym / Nocnej i Świątecznej Opiece Zdrowotnej przy ul. Strzelców Bytomskich – w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 1 zgłoszenie dot. braku odzieży ochronnej przez lekarza w poradni „Chorzów Stary” przy ul. Główniej – nie stwierdzono nieprawidłowości.
- 1 zgłoszenie dot. nieprawidłowego pobierania wymazu w kierunku SARS-CoV-2 – sprawa przekazana do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach
- 1 zgłoszenie dot. nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w szkole rodzenia UROVITA przy ul. Strzelców Bytomskich – wystosowano pismo do Strony informujące o obowiązujących wytycznych.
- 1 zgłoszenie dot. nieprzestrzegania procedur związanych z aktualną sytuacją epidemiologiczną w kraju przez Centrum Rehabilitacji przy pl. Powstańców Śl. - skarga nie potwierdziła się.
- 1 zgłoszenie dot. braku środka do dezynfekcji rąk dla pacjentów przyjmowanych w NZOZ Labomed przy ul. Jubileuszowej 42 - interwencja nie potwierdziła się, pomieszczenia wyposażone w preparaty do dezynfekcji rąk oraz powierzchni.
- 1 zgłoszenie dot. nieprzestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV -2 oraz nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi w obiekcie Dental Team przy ul. Stefana Batorego 64/7. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi, w związku z powyższym wydano zalecenie doraźne z terminem wykonania do dnia 31.01.2021 r.

5.2. Interwencje dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło 11 interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne.

Ze względu na trudną sytuację epidemiologiczną kraju część spraw została rozwiązana telefonicznie, a Strona przekazała do tut. Stacji stosowną dokumentację, potwierdzającą wykonanie zobowiązań.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1 zalecenie doraźne dot. jednej posesji (wykonanie obowiązku nastąpiło po pierwszej kontroli sprawdzającej).

5.3. Interwencje dotyczące obecności insektów i gołębi

W roku sprawozdawczym wpłynęły 2 interwencje w sprawie obecności insektów w nieruchomościach (pcheł, pluskiew, obrzezków gołębic) oraz 4 interwencje dot. zanieczyszczenia przez ptaki budynków i klatek schodowych.

5.4. Inne interwencje

- 1 zgłoszenie dot. prośby o dezynfekcję mieszkania nr 19 przy Pl. Piastowskim – Administracja zobowiązała się do przeprowadzenia dezynfekcji mieszkania i części wspólnych budynku.

- 1 zgłoszenie dot. zalegających odpadów komunalnych na terenach zielonych przy pojemnikach na odpady przy ul. Młodzieżowej 37 – Urząd Miasta Chorzów zlecił uporządkowanie i deratyzację terenu.
- 1 zgłoszenie dot. uciążliwego zapachu oraz zagrożenia zdrowotnego i epidemiologicznego powodowanego składowaniem biomasy przez CEZ Chorzów S.A. przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 30 – zgodnie z informacją Strony zakład ma zaprzestać składowania biomasy na terenach sąsiadujących blisko budynków mieszkalnych do końca października 2020r.
- 1 zgłoszenie dot. zalegających śmieci na podwórku posesji przy ul. Truchana 68A – Administracja uporządkowała teren i przedstawiła dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie prac.

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Chorzowa znajduje się 1 231 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 287 to w większości zakłady małej gastronomii (158). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren WPKiW w Chorzowie.

B. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2020 w ewidencji znajdowało się 1 231 zakładów, z czego skontrolowano 455, w tym 2 miejsca obrotu przedmiotami użytku i 2 miejsca obrotu kosmetykami. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 612 kontroli sanitarnych, w tym 4 kontrole w miejscu obrotu przedmiotami użytku i 2 w miejscach obrotu kosmetykami.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 270 próbek żywności, 2 próbki sanitarne, 5 próbek przedmiotów do kontaktu z żywnością i 0 próbek kosmetyków. Przeprowadzono 0 teoretycznych analiz sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 0 laboratoryjnych oceny posiłków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 38 obiektach, a 7 obiektów oceniono jako niezgodne na podstawie arkusza oceny zakładu. Stanowi to 3,0% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 8 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 0 zatwierdzających warunkowo, 4 prolongaty, 2 zakazujące wprowadzania produktu do

obrotu, 1 umarzającą, 1 uchylającą, wniosków do sądu nie oddano. Winnych uchybień ukarano 40 mandatami na łączną kwotę 9850 PLN. Złożono do WSSE 0 wniosków o nałożenie kary pieniężnej.

C. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2020 w ewidencji znajdowało się 67 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 39. W obiektach tych przeprowadzono 53 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości w 4 obiektach, a żadnego nie oceniono jako niezgodny na podstawie arkusza oceny zakładu.

W grupie tej wydano 1 decyzję nakazującą, 0 zatwierdzających warunkowo, 3 prolongaty oraz nałożono 4 mandaty na kwotę 800 PLN.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- wprowadzanie przeterminowanych środków spożywczych,
- nieprzestrzeganie GHP, GMP i HACCP.

W 2020 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 60 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i sanitarnych.

Zdyskwalifikowano 5 próbek (tj. 5 pod względem mikrobiologicznym), co stanowi 8,3% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 6,3% próbek. Pobrano 0 próbek przedmiotów użytku.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2020 skontrolowano 268 obiekty z 722 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 369 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 21 obiektach. Zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego stwierdzono 6 zakładów niezgodnych.

W grupie tej wydano 5 decyzji nakazujących usunięcia uchybień sanitarnych, 2 zakazujące wprowadzania produktu do obrotu, 1 prolongatę, 1 uchylającą oraz nałożono 23 mandaty na kwotę 5050 PLN.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m. in. brak zapisów),
- brak należytego stanu sanitarnego w zakładach,
- zły stan techniczny,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 207 próbek żywności i 5 próbek przedmiotów użytku. Zdyskwalifikowano 0 próbek, co stanowi 0% w stosunku do zbadanych. Wskaźnik ten jest taki sam w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2020 roku skontrolowano 144 zakłady żywienia zbiorowego, gdzie przeprowadzono 184 kontrole. Stwierdzono nieprawidłowości w 12 obiektach tej grupy, a 1 zakład oceniono negatywnie na podstawie arkuszy oceny zakładu.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, 1 umarzającą. Nałożono 13 mandatów na kwotę 4000 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych,
- brak należytego stanu sanitarnego w zakładzie,
- nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,
- zły stan techniczny.

W obiektach tych pobrano 5 próbek, 0 próbek kwestionowano.

D. Ocena transportu żywności

W 2020 roku nadzorem objętych zostało 48 firm transportowych przewożących żywność, 6 skontrolowano, w których przeprowadzono 8 kontroli. Mandatów karnych nie nałożono.

E. Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 993 kontrole i wydano 993 świadectwa tj.: 992 świadectwa partii środków spożywczych, 1 świadectwo partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Nie pobrano próbek do badań w ramach importu.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad importem, to 184 406 PLN.

Skontrolowano 2 partie żywności na export: 2 partie pączków do Izraela o łącznej masie 273,240kg.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad eksportem to 704 PLN.

2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

A. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2020 roku przebadano laboratoryjnie 224 próbki krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywieniowo – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 152,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 62,
- w zakresie oceny organoleptycznej - 7,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń - 0
- wyłącznie w zakresie znakowania - 3.

Ponadto pobrano 2 próbki zmiotek w kierunku badań sanitarnych.

W 2020 roku pod względem znakowania oceniono 69 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 5 próbek tj. 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 5 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 ze względu na znakowanie, 0 ze względu na organoleptykę, 0 ze względu na zanieczyszczenia biologiczne oraz 0 próbek sanitarnych (zmiotki).

B. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

Przebadano 46 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 30 pod względem parametrów chemicznych, 15 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 0 próbek w zakresie oceny organoleptycznej oraz 1 próbkę tylko w zakresie znakowania. W ramach przebadanych próbek oceniono 22 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi wymogami.

Zdyskwalifikowano ogółem 0 próbek.

3. NADZÓR NAD MATERIAŁAMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ I KOSMETYKAMI.

W 2020 roku przebadano 5 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 0 próbek kosmetyków, 0 próbek kwestionowano. Skontrolowano 2 obiekty obrotu przedmiotami do kontaktu z żywnością, gdzie przeprowadzono 4 kontrole. W 2 obiektach obrotu kosmetykami przeprowadzono 2 kontrole. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

4. SKARGI I INTERWENCJE

W 2020 roku zgłoszono 77 interwencji: 21 dotyczyło złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 25 warunków higieniczno-sanitarnych, 5 jednocześnie jakości i warunków oraz 21 COVID-19. Potwierdzonych zostało 19 interwencji (7 na złą jakość, 6 na nieprawidłowy stan sanitarny, 2 na złą jakość i nieprawidłowy stan sanitarny oraz 4 na COVID-19) w trakcie których nałożono 21 mandatów na łączną kwotę 5350 PLN. W związku z interwencjami wydano 3 decyzje nakazujące. Pozostałe interwencje nie potwierdziły się. Dwoch interwencji nie rozpatrzono – ze względu na likwidację zakładu oraz przekazywano 3 interwencje do innych urzędów (PPIS w Bytomiu, KMP w Chorzowie, Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Katowicach). Nie złożono wniosków o ukaranie do Śląskiego Powiatowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumenta, pobrano natomiast w ramach urzędowej kontroli celowanej 1 próbkę środka spożywczego, (z czego 0 próbek kwestionowano).

OCENA I WNIOSKI KOŃCOWE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny stanu sanitarnego, uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego. W dalszym ciągu stwierdza się nie zachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, wprowadzanie do obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych. W stosunku do roku ubiegłego wydano również mniej decyzji nakazujących, nałożono także mniej mandatów karnych. Wiąże się to z mniejszą liczbą przeprowadzonych kontroli (głównie kompleksowych) ze względu na

COVID-19. Skontrolowane obiekty w większości oceniono jednak pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

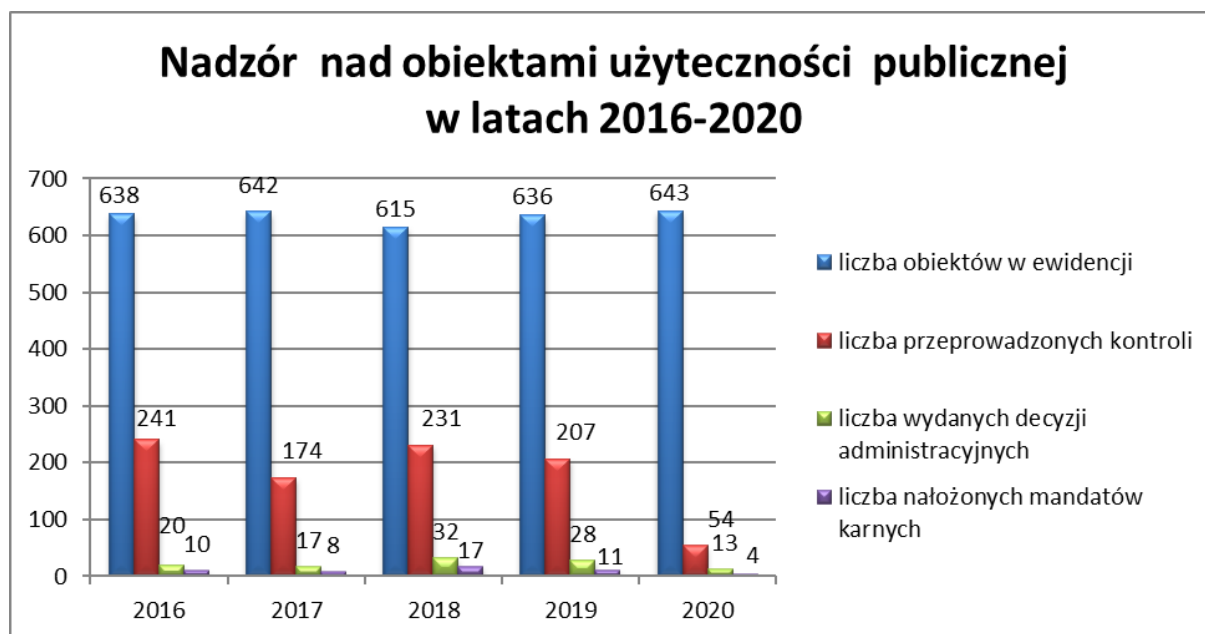
Higiena komunalna i środowiska

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Chorzowa nadzorem objęto **643 obiekty użyteczności publicznej**. Są to: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte, domy pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych mężczyzn, hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, kulturalne, targowiska, pralnie, apteki, sklepy zielarsko – medyczne, sklepy z odzieżą używaną, ośrodek pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, stacje paliw, cementarze, domy i zakłady pogrzebowe, dworzec kolejowy, przystanki kolejowe i autobusowe oraz tereny rekreacyjne.

W 2020 roku skontrolowano **51 obiektów użyteczności publicznej**.

W 2020 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono **54** kontrole,
- wydano **13** decyzji administracyjnych,
- nałożono **4** mandaty karne na łączną kwotę **850 zł**.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na terenie Chorzowa usytuowanych jest 26 ustępów publicznych, w tym 1, którego dysponentem jest gmina, 4 na targowiskach oraz 21 usytuowanych na terenie Parku Śląskiego (Śląskiego Wesołego Miasteczka, Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, Muzeum Górnośląskiego Parku Etnograficznego), a także 5 ogólnodostępnych w centrach handlowych. Część ustępów w Parku Śląskim udostępniona jest wyłącznie w sezonie letnim, pozostałe funkcjonują całorocznie. Wszystkie podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W 2020 roku skontrolowano 8 ustępów, które wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Dla jednego obiektu wydano decyzję administracyjną nakazującą doposażenie toalet w kosze na odpady komunalne i muszli ustępowych w deski sedesowe, doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami umywalkę w toalecie dla osób niepełnosprawnych oraz uzupełnienie silikonu we wszystkich toaletach. Decyzja została wykonana terminowo.

Ponadto, w dwóch obiektach za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno – sanitarne, tj. brudne wyposażenie toalet, nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 350 zł. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę stanu higieniczno - sanitarnego.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli, skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Pływalnie kryte

W tej grupie obiektów ujęto 5 pływalni, których dysponentem jest gmina oraz 1 kompleks basenowy w Hotelu Diament Arsenal Palace. W 2020 roku skontrolowano 2 obiekty.

Uwzględniając stan higieniczno – sanitarny i techniczny, wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 5 całodobowych obiektów oraz 5 obiektów dziennego pobytu, w tym ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy, środowiskowe domy pomocy oraz Centrum Inicjatyw Społecznych.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej.

Schronisko dla bezdomnych mężczyzn

W ewidencji ujęto schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Katowickiej 190 w Chorzowie, którego dysponentem jest gmina Chorzów.

W 2020 roku nie przeprowadzono kontroli obiektu.

Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

W tej grupie wykazano 8 skategoryzowanych hoteli oraz 6 nieskategoryzowanych obiektów świadczących usługi noclegowe. W roku sprawozdawczym skontrolowano 3 obiekty skategoryzowane i 2 obiekty nieskategoryzowane.

Wszystkie skontrolowane hotele posiadają bazę noclegową o wysokim standardzie świadczonych usług i komfortowym wyposażeniu. Większość przystosowana jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz dysponuje gabinetami odnowy biologicznej.

Dla jednego z hoteli wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami ściany, sufit i drzwi wejściowe w magazynie czystej bielizny oraz ściany w magazynie brudnej bielizny, której termin, na wniosek strony, został prolongowany. Decyzja została wykonana. Ponadto, w tym samym obiekcie za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno – sanitarne, tj. brudny magazyn czystej i brudnej bielizny oraz brudne toalety dla personelu, nałożono mandat karny w wysokości 200 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu higieniczno - sanitarnego.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w 3 hotelach oraz 1 obiekcie świadczącym usługi noclegowe, pobrano łącznie 12 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* Na podstawie wyników badań laboratoryjnych, stwierdzono że woda w badanym zakresie odpowiada wymaganiam rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Stan higieniczno - sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

Dworzec kolejowy

W ewidencji ujęto dworzec kolejowy w Chorzowie Batorym, który został skontrolowany w 2020 roku.

Nadal wyłączona jest z użytkowania poczekalnia i toalety dla podróżnych. W holu dworca funkcjonuje jedynie kasa biletowa. Przed wejściem do tunelu prowadzącego na perony zainstalowana jest automatycznie uruchamiana platforma dla osób niepełnosprawnych, a w tunelu dwie windy wjazdowe na I i II peron. Perony wyposażone są w ławki i kosze na odpady komunalne oraz informacje graficzno - słowne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Utrzymanie czystości zarządcy obiektu zlecieli firmom zewnętrznym.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 2 obiekty w Chorzowie Mieście i Chorzowie Starym. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w/w obiektów.

Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 3 usytuowane przy głównych arteriach komunikacyjnych przystanki, obsługujące również ruch międzynarodowy. Wszystkie skontrolowano. Przeprowadzone kontrole wykazały, że wszystkie utrzymane były w zadawalającym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty, ławki oraz kosze na śmieci. Przystanki sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy. Zgodnie z deklaracją

zarządcy skontrolowanych obiektów na bieżąco uzupełniane są, notorycznie niszczone, informacje słowno - graficzne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Pralnie, punkty przyjęć odzieży do prania, magle

W tej grupie ujęto 5 obiektów: 3 pralnie, punkt przyjęć odzieży do prania oraz magiel.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w w/w obiektach.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług

W ewidencji ujęto 223 zakłady charakteryzujące się największym zróżnicowaniem pod względem technicznym, od małych jednostanowiskowych po duże, wielostanowiskowe, świadczące więcej niż jedną z usług np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium. W roku sprawozdawczym skontrolowano 18 zakładów.

W jednym zakładzie za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno – sanitarne, tj. nieprawidłową dezynfekcję narzędzi i przyborów fryzjerskich: brak wymaganego oznakowania pojemnika z roztworem preparatu do dezynfekcji narzędzi oraz przeterminowany preparat do dezynfekcji narzędzi i przyborów fryzjerskich, nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Pozostałe skontrolowane zakłady oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 108 obiektów. Są to głównie place zabaw i piaskownice oraz tereny rekreacyjne przy dwóch zbiornikach wodnych w Parku Śląskim, których dysponentami są przedsiębiorstwa i spółdzielnie mieszkaniowe oraz gmina. W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 placów zabaw i piaskownic będących w zasobach gminy Chorzów oraz Wspólnoty Mieszkaniowej. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w piaskownicach wymieniono piasek oraz odnowiono obudowy i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz, w większości, w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym. W roku sprawozdawczym oddano do użytkowania nowy obiekt tj. Wodny Plac Zabaw z Infrastrukturą Towarzystwą w Chorzowie przy ulicy Floriańskiej.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajduje się 16 obiektów sportowych. Są to: kompleksy i kluby sportowe, stadiony, hale i boiska, korty tenisowe. Skontrolowano 2 obiekty. Wszystkie dysponują zapleciami sanitarnymi z toaletami, natryskami i szatniami. Punkty wodne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Skontrolowane obiekty zaopatrzone były w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

W tej grupie obiektów wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą zlikwidowanie zawilgocenia oraz doprowadzenia do stanu czystości sufitu nad oknem w sali odpraw w strefie Policji oraz sufitu nad ścianą okienną w pomieszczeniu I pomocy medycznej. Decyzję wykonano w terminie.

Stan higieniczno - sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe

W ewidencji ujęto 8 obiektów. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami 4 domy przedpogrzebowe oraz 4 zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich (Dz. U. z 2007 r., Nr 249, poz. 1866).

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w/w obiektów.

Apteki

W ewidencji ujęto 33 obiekty, z których skontrolowano 2.

Dla jednej apteki wydano 1 decyzję prolongującą wykonanie obowiązków decyzji, tj. doprowadzenie do stanu czystości ścian we wszystkich pomieszczeniach apteki. Decyzja została wykonana w roku sprawozdawczym.

Ponadto, w tej grupie obiektów wydano 1 decyzję stwierdzającą wygaśnięcie decyzji nakazującej zapewnienie bieżącej ciepłej wody przy umywalce do mycia rąk w toalecie. Strona poinformowała o zakończeniu prowadzenia działalności apteki, co potwierdziła przeprowadzona wizja. W związku z powyższym, wykonanie obowiązku nałożonego decyzją stało się bezprzedmiotowe.

Skontrolowane apteki oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 83 obiekty, z których skontrolowano 2.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno - sanitarnym i technicznym.

Podmioty lecznicze

W ewidencji ujęto 99 obiektów, z których skontrolowano 3.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w **SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich przy ulicy Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie** pobrano 5 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* W 3 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby badanych mikroorganizmów. Zarządca obiektu poinformował o natychmiastowym usunięciu perlatorów i rączek prysznicowych na oddziałach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella sp.* Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia

07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z terminem realizacji do dnia 14.10.2020 r. Na wniosek strony w dniu 03.11.2020r. wydano decyzję prolongującą termin wykonania decyzji do dnia 31.10.2021 r. Wobec powyższego, obiekt oceniono jako **zły**.

Na podstawie sprawozdania z badań próbek ciepłej wody, pobranych w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej w Szpitalu przy ul. Truchana 7 w Chorzowie, stwierdzono średnie skażenie bakterią *Legionella sp.* W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą doprowadzenie wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie sprawozdania z badań próbek wody pobranych po podjęciu przez zarządcę działań naprawczych, stwierdzono wykonanie w/w decyzji.

Ponadto, wydana w 2019 roku, dla Szpitala Śląskiego Centrum Urologii przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie, decyzja administracyjna dotycząca zapewnienia w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów, zapewnienia wentylacji oraz uzupełnienia ubytków płytki podłogowej w wydzielonym miejscu przeznaczonym do dezynfekcji, mycia i przechowywania środków transportu wewnętrznego odpadów medycznych i pojemników wielokrotnego użycia, służących do transportu wewnętrznego odpadów medycznych została na wniosek strony prolongowana do dnia 31.12.2020 r.

Centrum Okulistyczne Weiss Klinik w Chorzowie przy ul. Wiejskiej 4 nie wykonało decyzji administracyjnej wydanej przez Sekcję NS-HKiŚ w 2019 roku dotyczącej zapewnienia w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych zabezpieczenia technicznego przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych, obejmującego również gromadzenie ewentualnych odcieków z tych odpadów, co potwierdziła przeprowadzona w roku sprawozdawczym kontrola sprawdzająca. Na wniosek strony prolongowano wykonanie decyzji do dnia 31.01.2021r. W związku z powyższym, obiekt oceniono jako **zły**.

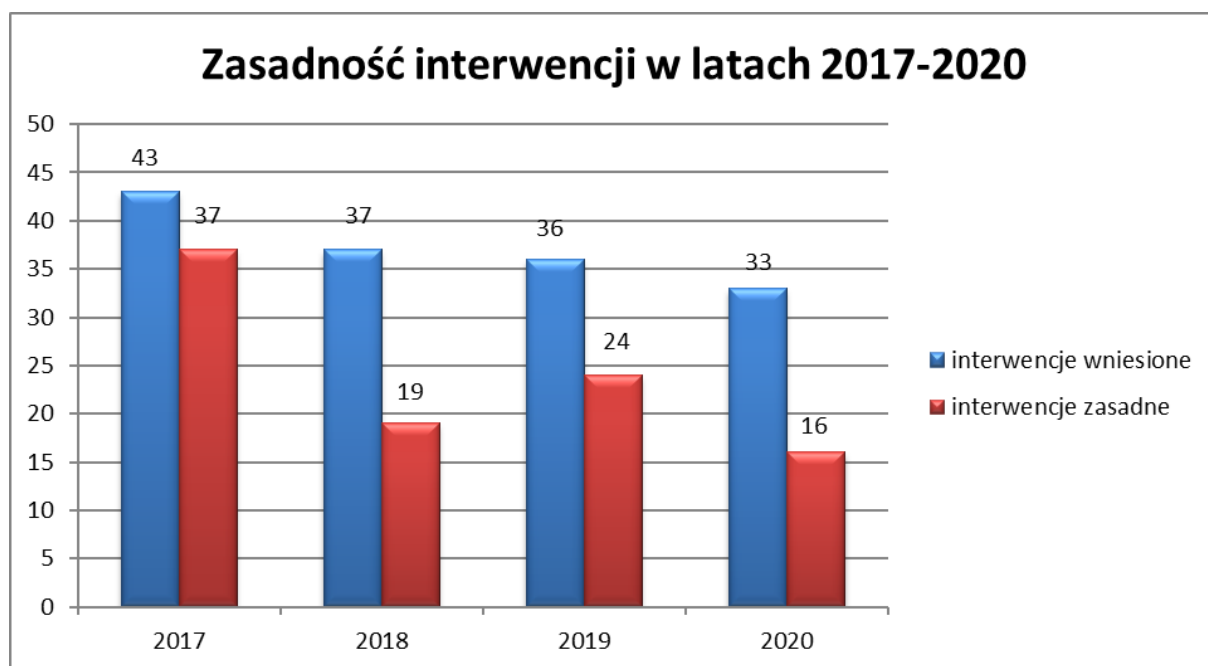
Ponadto, w tym samym obiekcie, w jednej z trzech pobranych próbek wody stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* w 100 ml. W związku z powyższym, wystosowano pismo o konieczności podjęcia działań mających na celu poprawę jakości wody. Ponowny pobór potwierdził skuteczność przeprowadzonych działań – w pobranej próbce wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

W ramach wniesionej interwencji dla 1 obiektu wydano zalecenia doraźne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi postępowania z odpadami innymi niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04, które traktowane były jak odpady komunalne. Zalecenia doraźne zostały wykonane terminowo.

1 decyzja wydana w roku sprawozdawczym dotycząca zapewnienia oznakowania identyfikującego worki i pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów medycznych, zapewnienia w sąsiedztwie urządzenia chłodniczego: dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe i pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe, zapewnienia pojemników wielorazowego użytku przeznaczonych do gromadzenia odpadów medycznych umożliwiających otwieranie ich w sposób pozwalający na uniknięcie zakażenia osób mających kontakt z workiem i pojemnikiem, opracowania dostosowanych do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5.10.2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975) instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania oraz procedury postępowania z odpadami medycznymi została wykonana terminowo.

Interwencje

W 2020 roku wpłynęło 33 interwencji, z których 16 było częściowo lub całkowicie zasadnych. 2 interwencje przekazano bezpośrednio właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami.

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkań i związanych z tym uciążliwości, które głównie obejmowały zawilgocenie oraz zagrzybienie lokali mieszkalnych.

W ramach interwencji wniesionej w 2019 r. wydano w roku sprawozdawczym, 1 decyzję umarzającą wszczęte postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, tj. niezgodną z wymaganiami odległością usytuowania pojemników na odpady stałe od placu zabaw dla dzieci oraz od okna najbliższego budynku przeznaczonego na pobyt ludzi. Strona poinformowała o usunięciu stwierdzonej nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona w tym zakresie kontrola sanitarna.

W związku z powyższym, wszczęte postępowanie administracyjne stało się bezprzedmiotowe.

W zakładzie fryzjerskim za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno – sanitarne, tj. nieprawidłową dezynfekcję narzędzi i przyborów fryzjerskich: brak wymaganego oznakowania pojemnika z roztworem preparatu do dezynfekcji narzędzi oraz przeterminowany preparat do dezynfekcji narzędzi i przyborów fryzjerskich, nałożono mandat karny w wysokości 300 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

W 2 ustępach ogólnodostępnych za stwierdzone nieprawidłowości higieniczno – sanitarne: brudne wyposażenie toalety męskiej oraz brak ręczników papierowych jednorazowego użytku, na osoby odpowiedzialne nałożono mandaty karne na łączną kwotę 350 zł. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu higieniczno – sanitarnego.

W trakcie rozpatrywania interwencji podejmowano współpracę z zarządcami/właścicielami budynków i nieruchomości, władzami samorządowymi, strażą miejską, ośrodkiem pomocy społecznej oraz innymi komórkami organizacyjnymi w tutejszej PSSE.

Działania związane z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2

W 2020 roku przeprowadzono 107 wizytacji w obiektach użyteczności publicznej, mających na celu sprawdzenie przestrzegania obostrzeń wynikających z wystąpienia stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Wizytacje przeprowadzono we współpracy z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji w Chorzowie. Skontrolowano m. in. stacje paliw, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, solaria, kluby fitness, siłownie, restauracje oraz galerie handlowe. Ponadto, w ramach sprawowanego nadzoru, przeprowadzono 20 kontroli w zakresie oceny stanu sanitarnego obiektów, uwzględniający również przestrzeganie przepisów przeciwepidemicznych.

W większości obiektów stwierdzono ich prawidłowe przygotowanie w okresie wystąpienia stanu epidemii, tj. wyposażenie pracowników w środki ochrony osobistej – maseczki, przyłbice, rękawiczki jednorazowe, wyposażenie obiektów w preparaty przeznaczone do dezynfekcji rąk i powierzchni, w widocznych miejscach umieszczenie informacji o konieczności zakrywania ust i nosa, dezynfekcji rąk oraz o limitach osób mogących jednocześnie przebywać w obiektach.

W trakcie wizytacji udzielono właścicielom lub pracownikom 37 pouczeń związanych z nieprzebraniem obowiązku zakrywania ust i nosa oraz brakiem umieszczenia informacji o maksymalnej ilości osób mogących jednocześnie przebywać na terenie obiektów. Ponownie przeprowadzone wizytacje wykazały poprawę w tych obiektach.

Podsumowanie

- W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – sanitarnych i technicznych w obiektach użyteczności publicznej nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 850 zł oraz wydano 13 decyzji administracyjnych.
- Z uwagi na wystąpienie stanu epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, jak również obciążenie organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej

dodatkowymi obowiązkami wynikającymi z działań mających na celu przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii, nie przeprowadzono wszystkich kontroli ujętych w planie pracy na rok 2020.

- W 2020 roku przeprowadzono 20 kontroli oraz 107 wizytacji związanych ze sprawdzeniem przestrzegania przez przedsiębiorców oraz innych podmiotów obostrzeń związanych z wystąpieniem stanu epidemii wywołanego zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.
- W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 4 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji, 5 zezwalających na wywóz zwłok/szczałków za granicę oraz 21 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok/szczałków z zagranicy do Chorzowa.
- W 2020 roku opracowano 19 opinii dotyczących warunków higieniczno – sanitarnych organizowanych na terenie miasta imprez masowych.

OCENA JAKOŚCI SANITARNEJ WODY W ROKU 2020 NA TERENIE MIASTA CHORZÓW

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

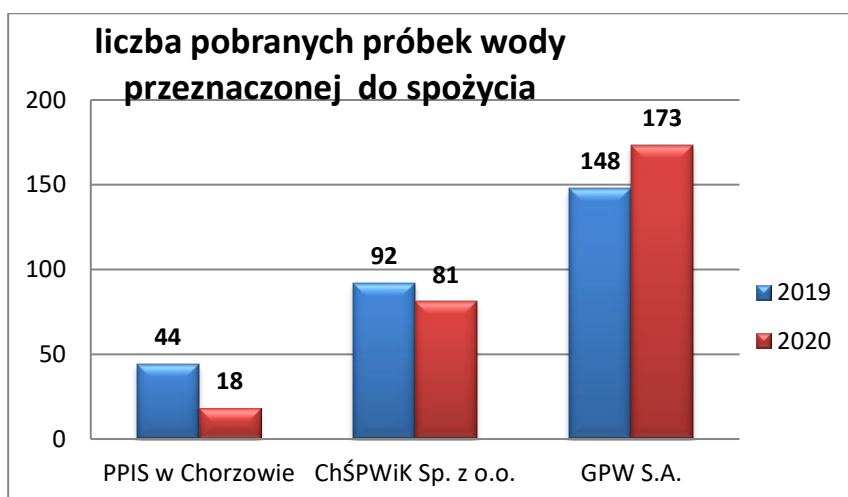
Miasto zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ujęcia wód zlokalizowane są poza nadzorowanym terenem m.in w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu i Goczałkowicach. Jest to woda o charakterze mieszanym (głębina i powierzchniowa).

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2020 r. pobrano **272 próbki** wody w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **18 próbek**;
- w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
  - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. - **81 próbek**;
  - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A.- **173 próbki**.

Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2019 - 2020

W ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. odnotowano przekroczenie parametrów fizykochemicznych tj. żelaza i chloroformu. Zgodnie z pismem Prezesa Zarządu, w celu zapewnienia bezpieczeństwa mikrobiologicznego oraz minimalizacji ryzyka wystąpienia wtórnego zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody, zostały uruchomione dodatkowe punkty dochlorowania. Zwiększono częstotliwość pobierania próbek wody i kontrole jej jakości. Zwiększenie ilości podawanego do sieci chloru wiązało się z podwyższeniem wartości ubocznych produktów dezynfekcji tj. chloroformu. W związku ze stwierdzeniem przekroczenia dopuszczalnej wartości żelaza, zarządca niezwłocznie poinformował PPIS w Chorzowie o działaniach naprawczych i przedłożył wyniki badań wody potwierdzające skuteczność prowadzonych działań.

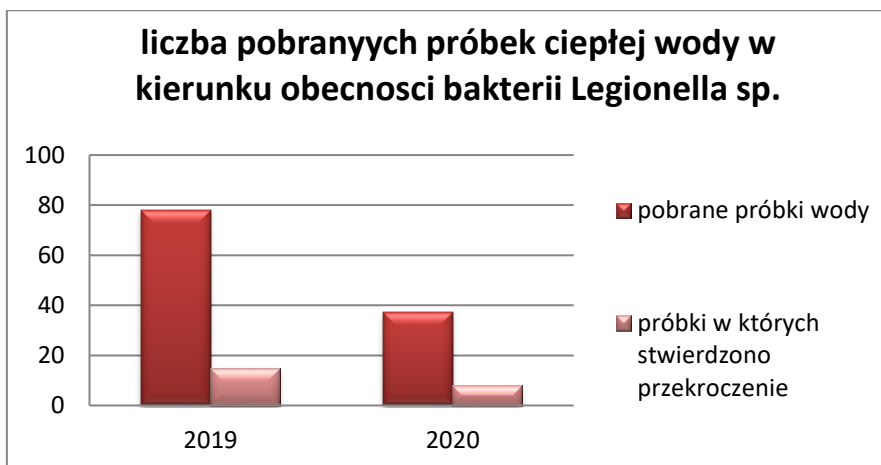
W 2020 r. nie odnotowano interwencji dotyczącej pogorszonej jakości wody.

Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych pobranych próbek, mając na uwadze, że przekroczenia parametrów występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że woda na terenie miasta Chorzów spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz obiektach hotelarskich.

Pobrano łącznie **37 próbek ciepłej** wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*, w **8** próbkach stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2019 - 2020

W związku z powyższym, wydano łącznie **2** decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami w/w rozporządzenia.

SP ZOZ ZSM ul. Strzelców Bytomskich 11

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej, pobrano pięć próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella sp.* W trzech próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby badanych mikroorganizmów.

Zarządca obiektu poinformował o natychmiastowym usunięciu perlatorów i rączek prysznicowych na oddziałach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella sp.*

Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z terminem realizacji do dnia 14.10.2020 r. Na wniosek strony w dniu 03.11.2020 r. wydano decyzję prolongującą termin wykonania decyzji do dnia 31.10.2021r.

SP ZOZ ZSM ul. Truchana 7

Na podstawie sprawozdania z badań próbek ciepłej wody, pobranych w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością ciepłej wody użytkowej, stwierdzono średnie skażenie bakterią *Legionella sp.* W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą doprowadzenie wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie sprawozdania z badań próbek wody, pobranych po podjęciu przez zarządcę działań naprawczych, stwierdzono wykonanie w/w decyzji.

Centrum Okulistyczne Weiss Klinik ul. Wiejska 4

W jednej z trzech pobranych próbek wody stwierdzono ponadnormatywną liczbę bakterii *Legionella sp.* w 100 ml. W związku z powyższym, wystosowano pismo o konieczności podjęcia działań mających na celu poprawę jakości wody. Ponowny pobór

potwierdził skuteczność przeprowadzonych działań – w pobranej próbce wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w *sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016), PPIS w Chorzowie prowadzi nadzór nad 6 pływalniami. W 2020 r. w ramach nadzoru pobrano **13 próbek** wody z niosek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach.

W jednej próbce pobranej z natrysku w szatni na pływalni Kompleksu Sportowego HAJDUKI przy ul. Granicznej 92 w Chorzowie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella sp.* w próbce ciepłej wody. Zarządca podjął działania naprawcze zmierzające do redukcji liczby bakterii w instalacji ciepłej wody w obiekcie. Skuteczność przeprowadzonych badań potwierdził przedkładając wyniki badań laboratoryjnych.

W styczniu 2020 r. pobrano próbki wody do badań z natrysków na pływalni w Szkole Podstawowej nr 5 przy ul. Ryszki w Chorzowie w ramach kontroli sprawdzającej wykonanie obowiązków nałożonych decyzją wydaną w 2019 r. Na podstawie wyników z przeprowadzonych badań stwierdzono wykonanie przedmiotowej decyzji.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pobrali łącznie **213 próbek** wody na pływalniach, z czego w **40** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywanym przekroczeniem mikrobiologicznym było przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, przekroczenia fizykochemiczne dotyczyły przede wszystkim podwyższonych wartości chloru wolnego, utlenialności, ΣTHM oraz chloroformu. Zarządcy informowali o podejmowanych działaniach naprawczych zmierzających do uzyskania prawidłowych wartości badanych parametrów.

Skuteczna dezynfekcja wody jest podstawowym warunkiem bezpiecznego korzystania z basenów, jednakże nie można lekceważyć faktu, iż na bezpieczeństwo zdrowotne osób kąpiących się mogą niekorzystnie wpływać jej produkty uboczne. Podczas dezynfekcji powinno się uwzględnić obydwie powyższe czynniki i zapewnić skuteczną dezynfekcję przy jednoczesnym unikaniu zanieczyszczenia wody nadmiernym stężeniem dezynfektanta oraz ubocznych produktów tego procesu (chloroform, ΣTHM).

Najwięcej przekroczeń parametrów fizykochemicznych stwierdzono na pływalni w Hotelu Diament Arsenal Palace w Chorzowie.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii spowodowanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, pływalnie w okresie od marca do czerwca 2020 r. były nieczynne, natomiast od listopada do grudnia 2020 r. wyłączono z użytkowania większość niosek basenowych typu jacuzzi.

Za okres od czerwca 2019 r. do grudnia 2020 r. wydano **6** zbiorczych rocznych ocen jakości wody na pływalni. **5** ocen stwierdzających, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016) oraz **1**, że woda warunkowo spełniała wymagania w/w rozporządzenia.

Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy w Chorzowie w 2020r.

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Chorzowie w 2020r. obejmowała ewidencją 634 zakładów pracy (Tab.1), zatrudniających ogółem 23370 pracowników (Tab.2).

Zdecydowana większość to zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2018	2019	2020
Liczba zakładów nadzorowanych	621	628	634

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2018-2020

Lata	2018	2019	2020
Liczba pracowników w nadzorowanych zakładach	21738	23334	23370

Tab.2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2018-2020

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł hutniczy, spożywczy, metalowy, lekki, chemiczny, usługi budowlane, komunalne i gospodarki odpadami, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, zakłady weterynaryjne, sklepy wielkopowierzchniowe, hotele, Park Śląski, Stadion Śląski czy Śląski Ogród Zoologiczny.

Działania kontrolne pozwalają na:

- ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych występujących na stanowiskach pracy,
- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych pomiarów środowiskowych,
- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze i mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,

- nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu, stwarzających zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępniania na rynku oraz stosowania produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2020 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 104 kontrole (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, kontrole problemowe, doraźne oraz kontrole dotyczące przestrzegania ograniczeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemii). Skontrolowano 81 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 9499 pracowników.

Lata	2018	2019	2020
Liczba zakładów skontrolowanych	197	186	81

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2018-2020

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą.

W 2020r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno - egzekucyjne. Zostało wydanych 38 decyzji administracyjnych (Tab.4) zawierających 182 nakazy m.in. w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych: 8 nakazów,
- substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym: 6 nakazów,
- szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 5 nakazów,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy: 10 nakazów,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 4 nakazy,
- oceny ryzyka zawodowego: 22 nakazy,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 86 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy i magazynowych: 40 nakazów,
- odzieży roboczej i ochronnej oraz środków ochrony indywidualnej: 1 nakaz.

Lata	2018	2019	2020
Liczba decyzji	105	83	38

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2018-2020

Spośród 634 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 23 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2020r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 09: zakład robót górniczych świadczący usługi dla kopalni węgla kamiennego - w 1 zakładzie
- PKD 10: produkcja pieczywa i wyrobów cukierniczych - w 3 zakładach,
- PKD 17: produkcja opakowań z tektury - w 1 zakładzie,
- PKD 20: produkcja produktów chemicznych - w 1 zakładzie,
- PKD 22: produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,
- PKD 24: produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - w 5 zakładach,
- PKD 28: produkcja konstrukcji stalowych - w 1 zakładzie,
- PKD 30: produkcja sprzętu transportowego (zakład produkujący wagony i tramwaje) - w 1 zakładzie,
- PKD 42, 43, 46: wykonywanie instalacji gazowych, ciepłych, budowa dróg, usługi stolarskie - w 5 zakładach,
- PKD 81, 91, 93: utrzymanie terenów zielonych (koszenie trawy, wycinka drzew) - w 4 zakładach.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w przemyśle hutniczym, narażeni byli zarówno na hałas, jak również na drgania mechaniczne, wykonujący usługi dla kopalni na hałas i pyły węgla.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2020r. zatrudnionych było 444 pracowników (w 2019r. - 581 osób) z czego:

- produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - 145 pracowników,
- produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - 9 pracowników,
- produkcja sprzętu transportowego (produkcja wagonów i tramwajów) - 100 pracowników,
- produkcja pieczywa i wyrobów cukierniczych - 45 pracowników,
- prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych koszeniem traw, wycinką drzew - 19 pracowników,
- usługi świadczone dla kopalni węgla kamiennego - 76 pracowników,
- produkcja konstrukcji stalowych, części dla przemysłu motoryzacyjnego oraz przemysłowych urządzeń wentylacyjnych - 25 pracowników,
- produkcja opakowań z tektury - 4 pracowników,
- produkcja produktów chemicznych - 4 pracowników,
- wykonywanie instalacji gazowych, ciepłych, budowa dróg, usługi stolarskie - 17 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy podobnie jak w latach ubiegłych, był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 16 nadzorowanych zakładach. Łącznie liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 1,9% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki. W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono programy działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje 30 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 8 kontroli, podczas których oceniono sposób ograniczenia zagrożenia dla pracowników:

- badania profilaktyczne,
- szkolenia,
- pomiary,
- zapewnienie pracownikom odzieży roboczej i sprzętu ochrony osobistej,
- warunki do higienicznego przechowywania odzieży i spożywania posiłków,
- prowadzenie wymaganej dokumentacji.

Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to promieniowanie jonizujące i substancje rakotwórcze jako odczynniki laboratoryjne (chromiany, formaldehyd) oraz substancje rakotwórcze wchodzące w skład leków cytostatycznych. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach oceniono na 2, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 38. Zostały wydane 2 decyzje dotyczące uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac i rejestr pracowników, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 13 kontroli w 13 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w m.in. placówkach służby zdrowia i placówce opiekuńczej, zakładach zajmujących się gospodarką ściekami i odpadami, zakładzie pogrzebowym, pralni chemicznej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku wymaganej dokumentacji tj. rejestrów i procedur postępowania w związku z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne. Wydano 3 decyzje administracyjne, w tym 1 nakazującą usunięcie nieprawidłowości.

W 2020r. skontrolowano również 21 zakładów stosujących w działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje i mieszaniny chemiczne.

Najczęściej były to substancje stosowane do produkcji mieszanin oraz farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, odczynniki chemiczne. Przeprowadzono 22 kontrole w tym zakresie.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: brak w ocenie ryzyka zawodowego informacji o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji lub mieszanin stwarzających zagrożenie, brak aktualnej karty charakterystyki. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 1 decyzję.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin w 2020 roku przeprowadzono 8 kontroli w 7 podmiotach. Wśród wprowadzających do obrotu są producenci, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, stacje benzynowe) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy). W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań i karty charakterystyki produktów oraz niezbędną dokumentację).

Do stwierdzonych w wyniku przeprowadzonych kontroli uchybień należą:

- niezgodne z wymaganiami oznakowanie wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej - oznakowanie niezgodne z informacjami zawartymi w karcie charakterystyki produktu oraz niezgodne z zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 (niespójny identyfikator produktu pomiędzy etykietą a kartą charakterystyki

tego produktu, na etykiecie produktu podano nieprawidłowe brzmienie zwrotu wskazującego środek ostrożności),

- klasyfikacja wprowadzanej do obrotu mieszaniny chemicznej nie wynika z kryteriów klasyfikacji zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008,

- niezgodne z wymaganiami karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych - karty charakterystyki nie dostosowane do załącznika Rozporządzenia Komisji (UE) nr 2015/830 (m.in. niespójne informacje pomiędzy poszczególnymi podsekcjami; wskazana w karcie charakterystyki klasyfikacja produktu, elementy oznakowania, wartości stężeń poszczególnych składników są niezgodne z informacjami podanymi w karcie charakterystyki dostawcy, wskazano nieaktualne przepisy prawne, nie wskazano metody wykorzystanej do dokonania klasyfikacji mieszaniny chemicznej).

Karty charakterystyki sprawdzono dla 21 produktów chemicznych (zakwestionowano 2) oraz 17 oznakowań (zakwestionowano 1). Sekcja Higieny Pracy wydała w tym zakresie 2 decyzje administracyjne, które objęły 5 nakazów. Ponadto wydano 1 decyzję zmieniającą termin wykonania nieprawidłowości.

W 2020r. Sekcja Higiena Pracy przeprowadziła w jednym podmiocie kontrolę dotyczącą realizacji projektu REACH-EN-FORCE 8 (REF- 8) w zakresie zgodności i prawidłowości sprzedawanych przez internet produktów z obowiązującymi przepisami prawodawstwa REACH, CLP i BPR.

Sekcja Higieny Pracy w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych przeprowadziła 2 kontrole w 2 podmiotach. Skontrolowano 10 produktów uznanych za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012.

Ponadto o nieprawidłowościach dot. udostępniania na rynku produktów biobójczych (m. in. brak pozwolenia na obrót, udostępnianie na rynku produktu biobójczego zawierającego w swoim składzie niezatwierdzoną substancję czynną) pochodzących od podmiotów nadzorowanych przez innych inspektorów sanitarnych, przekazano informacje zgodnie z właściwością terytorialną (2 pisma).

Ponadto skontrolowano 1 podmiot stosujący produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na obrót.

W 2020r. przeprowadzono 2 kontrole w 2 podmiotach w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów - oceniono 3 produkty. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

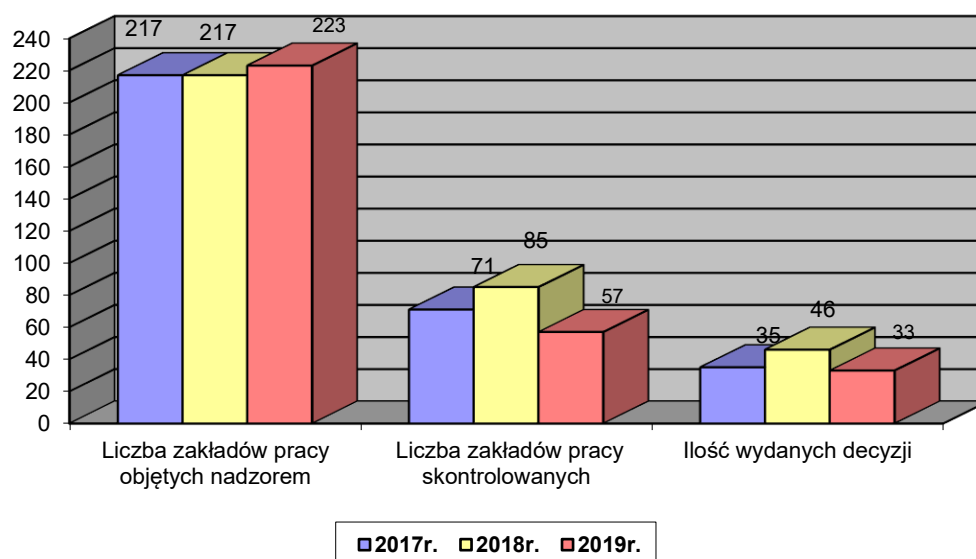
Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 podmiot stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3. Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

W roku 2020 objęto nadzorem warunki pracy i wypełnianie przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze lub mutagenne zawarte w lekach cytostatycznych.

W w/w zakresie w roku 2020 skontrolowano 1 zakład. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

ŚWIĘTOCHŁOWICE - dane porównawcze za lata 2017-2019

Sekcja Higieny Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2020r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 18 postępowań dotyczące pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w chorzowskich zakładach pracy. Wydano 8 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 1 decyzję stwierdzającą i 7 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Od w/w decyzji do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wniesiono odwołań.

W ostatnich trzech latach liczba wydanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab.5).

Lata	2018	2019	2020
Decyzje stwierdzające	9	7	1
Decyzje odmowne	4	5	7
RAZEM	13	12	8

Tab.5 Liczba wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2018-2020

Stwierdzona w 2020r. prawomocną decyzją choroba to pylica górników kopalń węgla. Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonej choroby przesłane zostały w postaci karty stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby.

W minionym roku nie stwierdzono chorób zawodowych z poz. 26 tj. chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw.

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. We współpracy z Oświatą Zdrowotną w 2020r. współuczestniczono w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

Na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej umieszczono komunikaty Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy.

W 2020r. w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Chorzowa i Świętochłowic. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia. Podczas realizacji zadań z zakresu higieny zwracano uwagę na kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Mając na uwadze niepokojący fakt wzrostu liczby przypadków zachorowań na SARS-CoV-2 oraz wprowadzony stan epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, Sekcja Higieny Pracy przesłała pracodawcom z nadzorowanego terenu pismo dot. wdrożenia zasad bezpieczeństwa i przestrzegania podstawowych zasad profilaktyki zakażeń wśród pracowników.

Ponadto w trakcie kontroli z zakresu nadzoru nad warunkami higieny pracy, przestrzegania ograniczeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii oraz postępowań w sprawie chorób zawodowych pracownicy pozostawiali ulotki informacyjne dot. przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny pracy (koronawirus).

W 2020r. Sekcja Higieny Pracy przy współpracy z KMP w Chorzowie prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie Chorzowa nie ujawniono lokali, w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W roku 2020 podmioty lecznicze z terenu Chorzowa zgłosiły do PPIS w Chorzowie 33 przypadki zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanej zakażeniami SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polski w roku 2020 Sekcja Higieny Pracy uczestniczyła przede wszystkim

w działaniach przeciwepidemicznych.

Ponadto w zakresie sprawdzenia przestrzegania ograniczeń związanych z wprowadzeniem stanu epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej Sekcja Higieny Pracy przeprowadziła w nadzorowanych zakładach pracy 43 kontrole oraz 29 wizytacji.

Higiena dzieci i młodzieży

OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH W CHORZOWIE

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie w 2020 roku nadzorem objętych było **118** zakładów stałych oraz **9** placówek wypoczynku, w których zorganizowano 41 turnusów.

W związku z sytuacją epidemiologiczną COVID-19 i czasowym zawieszeniem realizacji kontroli w roku 2020 w placówkach oświatowo – wychowawczych ogółem przeprowadzono **65** kontroli, w tym 56 w obiektach stałych tj. 14 kontroli kompleksowych oraz 42 kontrole doraźne z czego 26 w zakresie warunków do utrzymania higieny osobistej i 9 kontroli w placówkach wypoczynku.

Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące opinii sanitarnej w żłobkach, 13 opinii sanitarnych na wniosek strony dotyczących spełnienia wymagań w zakresie warunków higieniczno-zdrowotnych oraz 94 opinie w związku z czasowym zawieszeniem zajęć w placówkach spowodowanych sytuacją epidemiologiczną COVID-19. Ponadto wydano 17 decyzji płatniczych na sumę 1407 złotych.

Z uwagi na zbyt małą liczbę skontrolowanych placówek nie jest możliwe opracowanie rzeczywistego stanu sanitarnego obiektów oświatowo-wychowawczych, w związku z czym ograniczono się do oceny warunków do utrzymania higieny osobistej w okresie pandemii oraz przygotowania placówek do funkcjonowania w okresie pandemii w roku szkolnym 2020/2021.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej. We wszystkich skontrolowanych placówkach:

- opracowano procedury funkcjonowania obiektu w czasie epidemii z uwzględnieniem specyfiki placówki;
- zapewniono stały dopływ bieżącej ciepłej wody do mycia rąk;
- środki myjące i dezynfekcyjne zapewniono w wystarczających ilościach;
- w pomieszczeniach sanitarnych udostępniono środki do utrzymania higieny osobistej (mydło dozownikach, ręczniki jednorazowe), umieszczono w widocznym miejscu instrukcje techniki prawidłowego mycia rąk;
- zawieszono w widocznych miejscach plakaty z informacją dotyczącą zminimalizowania ryzyka zakażeń.

Ponadto oceniono przygotowanie placówek do funkcjonowania w okresie epidemii zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono że, placówki przygotowane zostały zgodnie z opracowanymi procedurami funkcjonowania w czasie epidemii w zakresie :

- organizacji w placówce,
- higieny, czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń oraz powierzchni,
- postępowania w przypadku zakażenia u pracowników.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

1.1 Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Chorzów

- w 2020 roku wydano jedno uzgodnienie w formie opinii sanitarnej dotyczącej planu zagospodarowania przestrzennego dla miasta Chorzów (o dwa mniej niż w roku poprzedzającym). Sporządzono cztery opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W 2020 r. nie uzgadniano odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- w mieście Chorzów projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto obszar o powierzchni około 4,3 ha (co stanowi 0,13% powierzchni miasta),
- w opisywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej),
- rozpatrywany plan zagospodarowania przestrzennego zmieniał przeznaczenie obszarów przede wszystkim pod tereny zabudowy o charakterze mieszkalnym i usługowym. Dotyczył on obszarów w okolicy dwóch ulic (Antoniowskiej i Główniej). Podobne tendencje zmian w zagospodarowaniu obserwowano w roku 2019.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej). W rozpatrywanym projekcie planu wprowadzano m.in. zapisy zakazujące produkcji i składowania materiałów niebezpiecznych, stosowania materiałów pyłących do utwardzania powierzchni dróg i parkingów czy prowadzenia działań powodujących zmiany hydrograficzne. Projekt uchwały umożliwiał również realizację obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska (np. ekrany akustyczne). W związku z wprowadzeniem obszarów zabudowy mieszkaniowej, w celu poprawy krajobrazu, zmniejszenia oddziaływania terenów usługowych na obszary chronione akustycznie, a tym samym poprawy komfortu życia mieszkańców, zaprojektowano tereny zieleni izolacyjnej.

W 2020 r. od Prezydenta Miasta Chorzów rozpatrzono następujący wniosek:

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Chorzów dla części obszaru gminy Chorzów położonego w rejonie ulic: Główniej i Antoniowskiej.

1.2 Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2020 roku wydano 1 uzgodnienie w formie opinii sanitarnej ustalającej uwarunkowania środowiskowe realizacji inwestycji (w 2019 r. nie zaopiniowano żadnego przedsięwzięcia). Jedenastokrotnie wyrażano opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu.

Na terenie Chorzowa uzgodniono uwarunkowania środowiskowe dla następującej inwestycji:

- rozbudowa zakładu ALSTOM KONSTAL o zespół budynków przemysłowych przy ulicy Nowej w Chorzowie (etap I).

Przy uzgadnianiu w/w przedsięwzięcia przede wszystkim zwracano uwagę na:

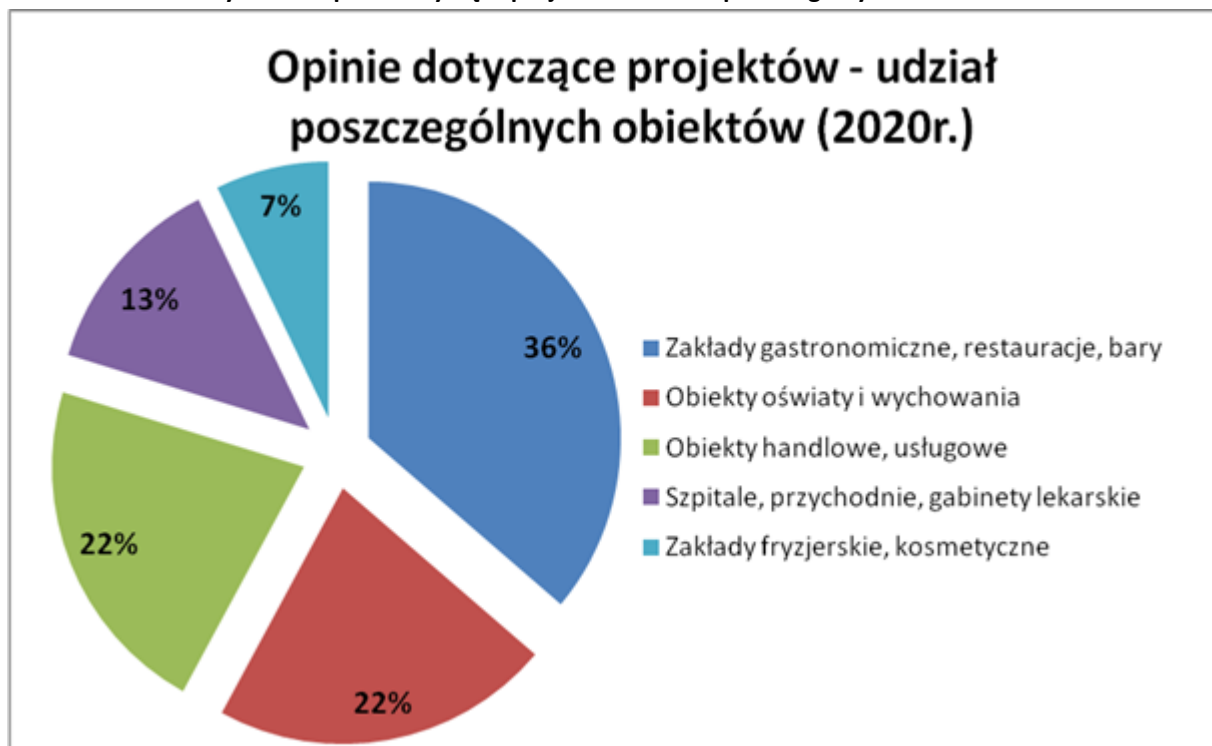
- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odpowiednie składowanie materiałów, dostęp do pojemników z sorbentami neutralizującymi wycieki),
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych, retencjonowanie wód opadowych),
- ochronę przed hałasem (wykorzystywanie urządzeń o konkretnych parametrach akustycznych),
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

1.3 Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2020 roku zaopiniowano 14 dokumentacji projektowych (o 10 mniej niż w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień było dla zakładów gastronomicznych, barów, obiektów wychowania (żłobki) oraz budynków handlowo – usługowych. W 2019 r. najwięcej uzgodnień dokonano dla zakładów fryzjersko – kosmetycznych oraz gastronomii. Mała ilość zaopiniowanych dokumentacji projektowych może wynikać z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w kraju (pandemia wirusa SARS-CoV-2).

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

Wykres 1. Opinie dotyczące projektów – udział poszczególnych obiektów

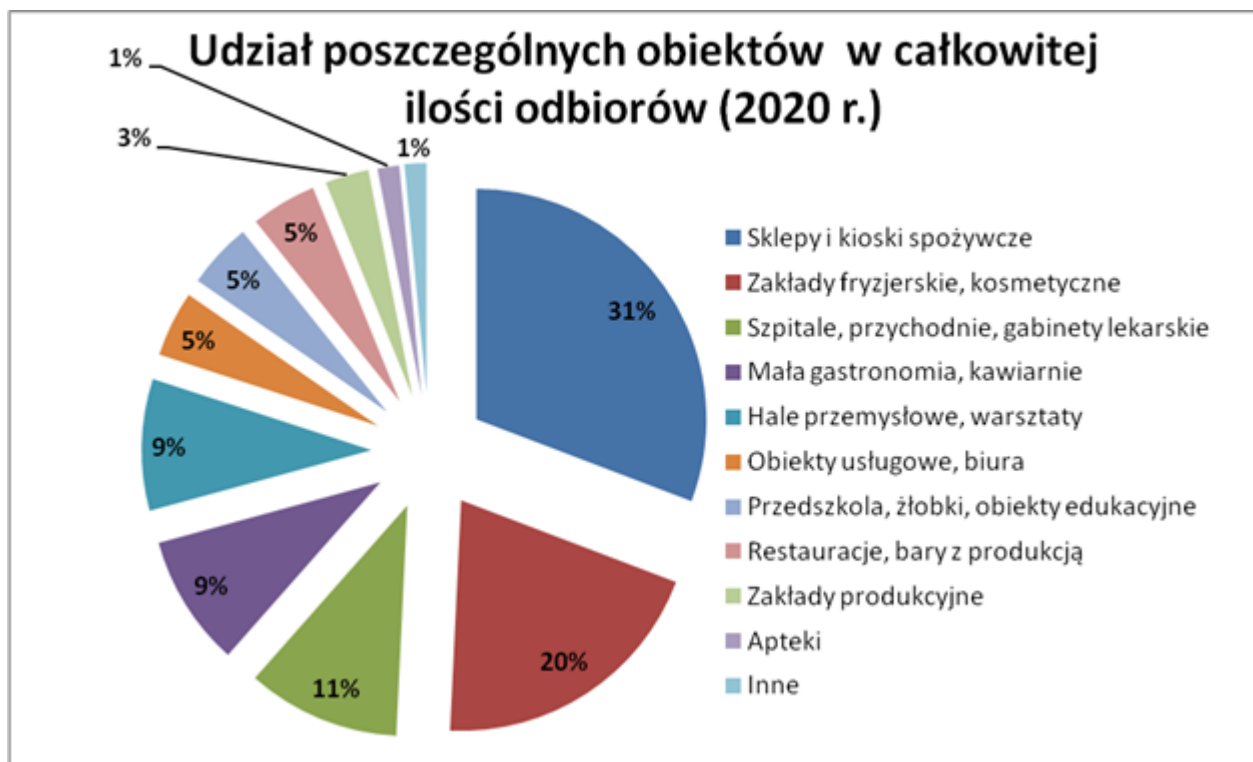

1.4 Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

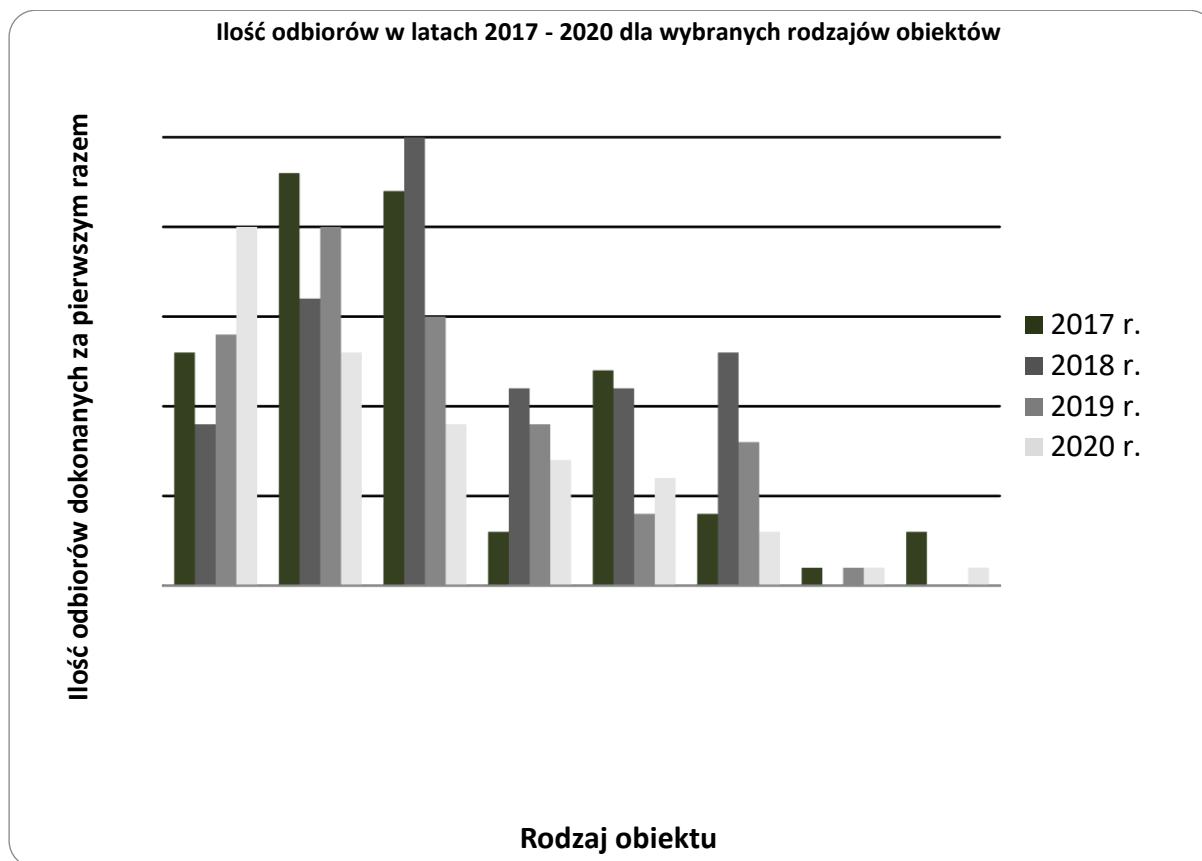
W 2020 r. wydano 65 opinii dopuszczających do użytkowania nowe lub zmodernizowane placówki (o 17 mniej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 69 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (o łącznym udziale około 31% wszystkich dopuszczonych obiektów), zakłady fryzjerskie i kosmetyczne (około 20% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), zakłady małej gastronomii i restauracje (o łącznym udziale 14%), przychodnie/gabinety lekarskie (około 11%), zakłady przemysłowe, hale produkcyjne, magazyny (9%) oraz budynki handlowo – usługowe i biura (5%). Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi. Jednak pewna część z nich wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownych kontroli było przede wszystkim: brak niezbędnego punktu wodnego lub bieżącej ciepłej wody, niewłaściwe wykończenie podłóg i ścian, połączeń ścian z podłogą, nieprawidłowości w wykonaniu wentylacji, braki w wyposażeniu obiektów. Podobne nieprawidłowości stwierdzano w roku 2019. Najgorzej przygotowane do odbioru były obiekty rehabilitacyjne/gabinety fizjoterapeutyczne oraz obiekty przemysłowe/magazyny – głównie z powodu braku dostępu do bieżącej ciepłej i zimnej wody oraz niezgodności z projektem. Najlepiej do odbioru przygotowane były sklepy, kioski spożywcze i zakłady fryzjersko – kosmetyczne.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla miasta Chorzów przedstawiono na wykresie poniżej (wykres 2). Do kategorii „inne” zaliczono wodny plac zabaw.

Wykres 2. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie

Na wykresie poniżej (wykres 3) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. W stosunku do lat poprzednich odnotowano spadek ilości odbiorów zakładów gastronomicznych, obiektów służby zdrowia, przedszkoli, szkół, żłobków i zakładów fryzjersko – kosmetycznych. Ponadto na wykresie 3 można zaobserwować, że nieznacznie wzrosła ilość otwieranych obiektów przemysłowych (do których wliczono hale przemysłowe, wytwórnie i warsztaty oraz magazyny). Od kilku lat udział odbiorów zakładów gastronomicznych, obiektów fryzjersko – kosmetycznych oraz sklepów spożywczych utrzymuje się na wysokim poziomie. W 2020 r. dopuszczono do użytkowania jedną aptekę (apteka na terenie ZSM w Chorzowie).

Wykres 3. Ilość odbiorów w latach 2017 – 2020 dla wybranych rodzajów obiektów

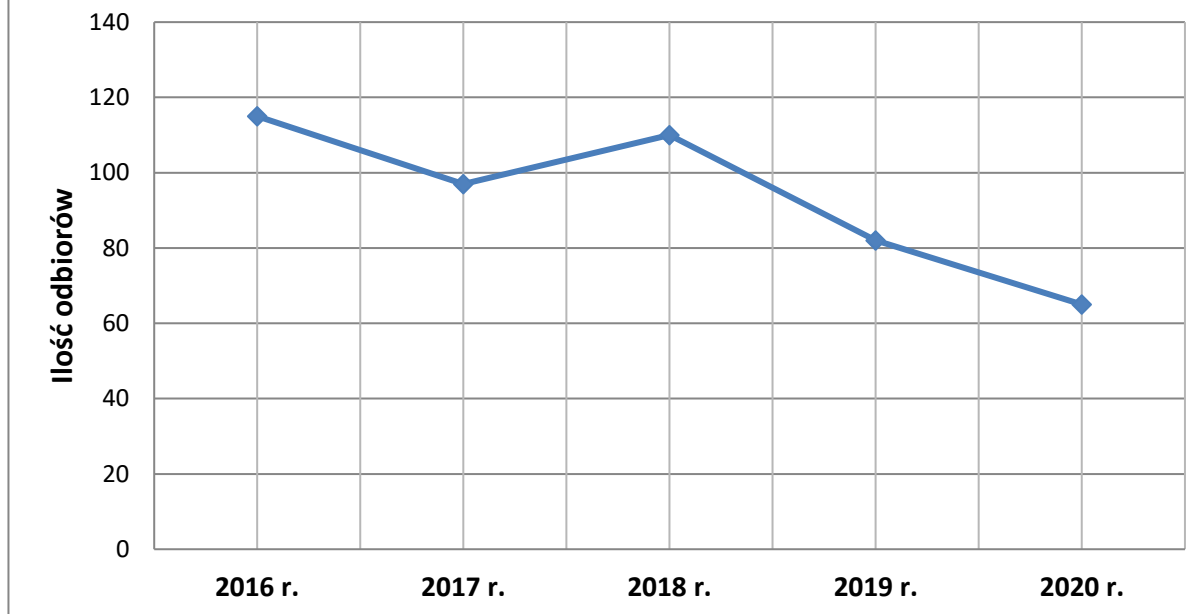
Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Chorzów należą:

- ✓ Centrum Integracji Międzypokoleniowej w Chorzowie przy ul. Dąbrowskiego 7;
- ✓ Wodny plac zabaw w rejonie ulicy Floriańskiej w Chorzowie;
- ✓ Kawiarnia „Ecie – Pecie” ze strefą zabaw dla dzieci przy ulicy Bocznej 12/13 w Chorzowie;
- ✓ Żłobek „Pierwsze Kroki” w Chorzowie przy ulicy Bocznej 12;
- ✓ Hala magazynowa na terenie po byłej KWK Barbara w Chorzowie przy ulicy Wiejskiej 27;
- ✓ Centrum Dystrybucji Internetowej wraz z zapleczem logistycznym i niezbędną infrastrukturą techniczną firmy TROPICAL w Chorzowie przy ulicy Składowej;
- ✓ Gabinety stomatologiczne w Chorzowie przy ulicy św. Barbary 14/3.

Na wykresie 4 przedstawiono ilość odbiorów końcowych w Chorzowie w ostatnich pięciu latach. Od kilku lat można zaobserwować tendencje spadkowe w ilości zgłaszanych do odbioru obiektów. W 2020 r, w porównaniu do roku poprzedzającego, dopuszczono do użytkowania o 17 obiektów mniej. Zaobserwowanej tendencji spadkowej sprzyjała niewątpliwie sytuacja epidemiologiczna w 2020 r. (pandemia SARS-CoV-2), a tym samym zmniejszenie aktywności inwestycyjnej na nadzorowanym terenie.

Ilość odbiorów końcowych w Chorzowie w latach 2016 - 2020

Wykres 4. Ilość odbiorów końcowych w Chorzowie w latach 2016 – 2020.

Łączna ilość opinii związana z kontrolami na terenie miasta Chorzów wydana w porozumieniu z poszczególnymi sekcjami PSSE w Chorzowie przedstawiona została w tabeli 1 zamieszczonej poniżej. Kontrole dokonywane były przede wszystkim na wnioski indywidualnych inwestorów oraz na wnioski Urzędu Miasta.

Tabela 1. Opinie wydane dla poszczególnych sekcji nadzoru bieżącego

L.p.	Znak sekcji	Warunki zabudowy	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania
1.	HŻŻiPU	-	-	5	34
2.	HKiŚ	-	-	4	15
3.	HD	-	-	3	6
4.	EP	-	-	2	7
5.	HP	-	1	0	3
6.	Wet.	-	-	-	-
Ogółem:	-	-	1	14	65

Oświata Zdrowotna

1. Oświata Zdrowotna realizuje następujące akcje profilaktyczne skierowane **do ogółu społeczeństwa**.

Tematyka tych akcji to:

- profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w tym akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- znaczenie szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych
- profilaktyka uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych
- profilaktyka HIV/AIDS
- bezpieczne opalanie
- profilaktyka zatruc grzybami
- profilaktyka chorób odkleszczowych
- profilaktyka wszawicy
- profilaktyka chorób nowotworowych
- zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności
- promowanie zasad prawidłowego żywienia wśród dzieci i dorosłych

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miasta Chorzów, Miejskim Zarządem Ulic i Mostów w Chorzowie, Komendą Miejską Policji w Chorzowie, Komendą Straży Miejskiej w Chorzowie, Komendą Straży Pożarnej w Chorzowie, Miejskim Ośrodkiem Rekreacji i Sportu w Chorzowie, Teatrem Rozrywki w Chorzowie, Chorzowskim Centrum Kultury, Miejskimi Bibliotekami, przedszkolami i szkołami, zakładami pracy, sklepami, portalami internetowymi: MojChorzow.pl, Chorzowianin.pl. Dzięki współpracy z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Chorzów zaprojektowano i wydrukowano ulotki informacyjne oraz plakaty. Materiały informacyjno-edukacyjne dotyczyły: przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny w profilaktyce zakażeń wirusem SARS-CoV-2, instrukcji postępowania gdy osoba podejrzewa, że jest zakażona koronawirusem. Ponadto nawiązano współpracę z Miejskim Zarządem

Ulic i Mostów w Chorzowie, który wyświetlał komunikat na tablicach wjazdowych przypominający społeczeństwu zasadę „Dystans, Dezynfekcja, Maseczka” oraz Chorzowskim Centrum Kultury, który przed seansami filmowymi w kinie „Grajfka” i ”Frajda” wyświetlał elektroniczną wersję ulotki „Mandat zaufania” z przypomnieniem społeczeństwu, jak ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS CoV-2.

Odbiorcami prowadzonych działań byli kierowcy, społeczność lokalna, rodzice, dzieci i młodzież, placówki medyczne, zakłady pracy, sklepy, czytelnicy strony internetowej i mediów społecznościowych PSSE w Chorzowie, pracownicy i petenci PSSE w Chorzowie.

2. **W przedszkolach** realizowane są następujące programy i akcje:

- Program pt. „Skąd się biorą produkty ekologiczne” – pilotażowa edycja-*mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. (170 dzieci z Chorzowa i 100 rodziców).*
- Program pt. „Klub Zdrowego Przedszkolaka” *mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. (587 dzieci z Chorzowa).*

- Program pt. „Czyste powietrze wokół nas” -*Celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. (612 dzieci z Chorzowa i 858 rodziców)*

Akcje:

- Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- Zaszczep w sobie chęć szczepienia
- Profilaktyka pedikulozy

W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **1369** dzieci i **958** rodziców. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach programów udzielano porad i przekazano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

3. W szkołach podstawowych realizowane programy i akcje to:

- Program pt. „Smak życia – czyli debata o dopalaczach” – (**513 uczniów z Chorzowa i 60 rodziców**)
- Program pt. „Bieg po zdrowie” – *program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. (184 uczniów z Chorzowa i 131 rodziców)*

Akcje:

- Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- Lekki tornister – *zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy*
- Dopalacze – Wypalacze groźne narkotyki
- Bezpieczne ferie 2020
- Bezpieczne wakacje 2020

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **697** uczniów i **191** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

Przy współpracy z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Chorzów zorganizowano konkurs plastyczny pt. „Dobra postawa to ważna sprawa”. Działanie realizowane było w ramach profilaktyki wad postawy, a jego głównym celem było kształtowanie prozdrowotnych zachowań wśród dzieci klas I-III chorzowskich szkół podstawowych. Ponadto opracowano i wydrukowano plakat informacyjny dot. profilaktyki wad postawy pt. "Dobra postawa to ważna sprawa! Co możesz zrobić by przeciwdziałać wadom postawy?".

4. Do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

Programy:

- Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość” (**970 uczniów z Chorzowa i 662 rodziców**)
- Program pt. „Podstępne WZW” (**1405 uczniów z Chorzowa**)

- Program pt. „Znamie! Znam je ?” – profilaktyka czerniaka (1174 uczniów z Chorzowa)

Akcje:

- Akcja informacyjno-edukacyjna pt. „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”.
- Dopalacze – Wypalacze Groźne narkotyki
- Zaszczep w sobie chęć szczepienia- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień
- Bezpieczne ferie 2020

W programach ogółem wzięło udział **3549** uczniów i **662** rodziców.

Podczas akcji profilaktycznych zorganizowanych jeszcze przed ogłoszeniem pandemii wykorzystywano alkogogle, narkogogle i smokerlyzer.